

Noves tendències, oportunitat per un canvi?

written by Pau Miserachs | 23 de maig de 2019

Es posa en dubte si s'ha de dir imperi de la llei o estat de dret quan es parla d'una democràcia feta i executant-se sota lleis pactades i votades responent a la voluntat general. D'altra banda, però, no mirem què hi ha darrere aquests conceptes d'intervenció de la llei en la vida política democràtica que en el món modern arrenca amb la llei de lleis de totes coneguda com constitució.

S'han fet constitucions partint de models acabats. L'espanyola està inspirada en la de la República Federal Alemanya, sense descuidar la tradicional influència centralista de la francesa. Actualment, apareixen noves tendències en el parlamentarisme i nous conceptes constitucionals que, segons Mirkine-Guetzévitch, identifiquen el principi de la racionalització del poder amb el principi de democràcia i el principi de l'estat de dret. És a dir, la novetat és que l'estat es desentendrà de tot allò que considera aliè al dret estatal, com són les nacionalitats, les ètnies, les cultures i les llengües que està obligat a respectar tot Estat democràtic.

El Regne d'Espanya no ha incorporat aquestes noves tendències com a conseqüència de haver construït una Constitució en base a vells criteris legals procedents de legislacions anteriors fetes en temps de dictadura. La reforma política de 1976 no va superar aquest escull.

El dret internacional aporta un conjunt de principis que no recullen totes les constitucions. Existeix un dret internacional obligatori com a principi constitucional a partir del moment que una constitució accepta la seva vigència com a norma interior o nacional.

A Catalunya desitjaríem aplicar una Constitució d'acord amb els desitjos de la història nacional catalana, a diferència d'una Espanya que aplica la seva Constitució seguint els postulats i principis de la limitació al dret expressament reconegut per la norma fonamental de l'Estat, malgrat proclamar el caràcter obligatori del dret internacional a l'article 96.2 de la Constitució en la unitat del dret públic.

L'aplicació àmplia i directa de les regles del dret internacional, generalment reconegudes per resoldre conflictes interns dels Estats, hauria de ser obligatòriament part integrant del dret espanyol, cosa que no succeeix a l'Estat espanyol.

La intervenció del poder legislatiu a l'hora de decidir i admetre o no un Estat l'aplicació d'un Tractat o Conveni internacional, pot contradir la voluntat i l'interès general des del moment en que aquesta intervenció s'oposa al reconeixement de l'evolució dels drets de les minories nacionals i de la mateixa democràcia.

Els Tractats i Convenis que protegeixen les minories nacionals existents dins dels territoris dels Estats estan en total concordança amb els objectius i principis de les Nacions Unides de la que els Estats moderns en formen part. Les obligacions de justícia i equitat determinen estructures constitucionals de manera que aquestes no poden en democràcia estar en contradicció ni en oposició al dret a la lliure l'autodeterminació dels pobles.

És per aquesta raó que els estats que es consideren democràcies avançades estan obligats a introduir com a mínim en les seves constitucions disposicions conformes amb els Tractats signats i ratificats, reconeixent que tot poder constituent està afectat per els Tractats i Convenis Internacionals. Convertir els Tractats en normes plenament constitucionals permet resoldre els conflictes sobre els drets de les minories nacionals que estan de fet per damunt de les

lleis constitucionals, i, en el cas català, deixar de criminalitzar la celebració del referèndum d'autodeterminació l'1 d'octubre de 2017, convocat per el govern català amb llei feta per el Parlament de Catalunya d'acord amb aquest dret dels Tractats.